

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

[Lectio II. Deproditione Iudæ, & de ejus ac militum in Horto prostratione.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

Secundus Ramus Myrrha, dici potest Tristitia orta ex apprehensione omnium peccatorum, praeritorum, praesentium, futurorum, quorum ponderabat multitudinem, enormitatem, damnatum aeternum, injuriam Dei infinitam.

Tertius Ramus Myrrha, dici potest Tristitia orta ex consideratione exigui fructus passionis suae erga multos, qui propter caecitatem & ingratitude non erant usuri pretio sanguinis diurni pro se facti, totique exantillatos labores aspernaturi erant.

Quartus Ramus Myrrha, dici potest Tristitia orta ex populi sui reprobatione, post tot beneficia ei impensa, tam antiquitus, quam illo ipso tempore, quo in terris visus est, & cum hominibus conversatus.

Quintus Ramus Myrrha, dici potest Tristitia orta ex praevio scandalo discipulorum, ex perditione Judae ex ceteris eius collegio suo & schola: ad deum Maris inae praevius angustis.

Sextus Ramus Myrrha, dici potest Tristitia orta ex consideratione omnium tormentorum, dolorum, afflictionum, quas passuri erant omnes electi. Haec omnia ipse distinctissime noverat, & in his quasi in membris suis patiebatur ex tunc apprehensione vivacissima.

Porro post orationem regressus ad discipulos, quorum haud oblitus fuerat, sed in pectore & corde gestabat. Invenit autem eos dormientes. Hic somnus corcejas acerbis faucibus, quia praegnabat somnum infidelitatis quo mox gravandi erant. Adhortatur eos ad vigilandum & orandum, & modicum sustinendum; unde merito obqueitur, quod vel una hora non potuerint vigilare & orare secum; & maxime Petrus, qui magna promiserat. Verum ipse solus orat, & pro omnibus orat; ipse solus vigilat, & pro omnibus vigilat, quia pati jam incipit: ro universis, ut & illud nunc adimpleri inciperet: *Toricular calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum.* Torcular agoniae suae solus incipit calcare, aut in illo calcari, quasi una ecclesia. Labor & agonem non possunt cum illo ferre Apostoli, vel solam vigilat oculo & mente perfrado in oratione. Ipse incipit in victimam Patri offerre per obedientissimam voluntatem & resignationem perfectam: illi autem jam se casuros significant per somnolentiam.

Audi quid sapiens dicat de summo Pontifice, & attende, an ob apte nostro conveniat Pontifici Jesu Christo, jam in orto sacrificii sum exordienti, ut illud consummet in cruce: *Consummatione fungens in ara, amplificare oblationem excessi Regis, porrexit manum suam in libatione, & libavit de sanguine sua, effudit in fundamento altaris odorem divinum excessu Principi.* Hortus certe ille iustus Templi est & Ara, ubi Christus sacerdos pfectus & consummato munere sacrificii fungens reperitur, sive ultimus sacrificii partes exequens, & sacrificium perficiens. Ibi ergo oblatione facit & orationem,

ac in oblatione & oratione sua elevat manus ad Regem excessus, Patrem suum aeternum, & libat sive offert sacrificium de sanguine suae nobilissimae, de cruore carnis suae: *effuditque sanguinem illum in fundamento altaris,* cum illum effudit in orto, sudam. Eo crucis. Cujus oblationis odor suavissimus est *Excessu Principi,* quia gratissima est Deo Patri, illam suscipientem in redemptionem totius mundi. Saepius autem mentis nostrae oculis Christi Domini in orto oblatio obversari debet, ut in nobis acueret devotionem. Audi, & vide hujus rei exemplum.

S. Lydina Virgo celebris Hollandiae, & illostris Sponsa Christi, quodam die in raptu ad hortum Olivarum ducta fuit, ubi Christus Sanguinem suum sudavit. Cum ergo diligentissime notasset, qua forma ibi orasset, & sudasset, seque Patri obtulisset, cumque haec pietissime secum considerasset, & diu mente revolvisset, Christus, Sponsus Virginis, osculum ei praebens, amantissimis verbis ea invitavit, ut secum procederet ulterius ad montem Calvariae. Cui illa: *O benignissime Domine, perhibens in vita illuc pergam, etiam si oportuerit memori tecum, non te deseram, non te negabo.* Illic ergo etiam in raptu ducta fuit, sed ubi ad se reversa esset, corpus ejus quaquaversum signatum reperiebatur livoribus, & viciibus; labia ei livida erant & tumida, membra velut quassata & faucia, torum corpus quasi coactum spissis & vepribus: at vero de corpore ejus odor suavissimus exhalabatur, caelestis torus quoque cubiculum ejus replebatur. Sic & ipsa seipsum efferebat cum Christo in odorem suavitatis, conformata configurata corpori humilitatis ejus, conformata postmodum corpori claritatis ejus. Haec triginta sex annis aegritudine asperissima cauciata fuit, nihilque habebat familiarius, quam meditatione Passionis Domini, modo in Horto, modo in monte Calvariae. Illius ergo exemplo animae pietati deditur saepius Hortum illum viscent, & sudoris ejus guttas pretiosas recolligant in spiritu, ac cordi reconcidant, quas nonnulli pii Auctores Per Ca. lent. in via Crucis & Galii

LECTIO II.

De prodizione Iuda, & de ejus ac militum in Horto prostratione.

Congregati fuerant Principes Sacerdotum & Seniores populi praecedenti die, sive feria quarta, (ut insinuat S. Mattheus cap. 26.) Jonsii in incuntes, ut Jesum dolo tenerent & occiderent. Hic adimpletur figura antiqua, S. enim olim consummatus leguntur filii Jacob contra fratrem suum Joseph, simulacione moti. Sic & Princeps Christus orum contra Danclem, eadem in vinda simulacione. Sic & Principes populi sese aggregabant contra

Christi discipulos dormientes invenit.

Christus discipulos dormientes invenit.

Isa. 63.

Ecc. 50.

Christi in orto oblatio.

Hieremiam, dicens: *Evadimus eum de terra viventium*. Sic denique Absalon cum Achitophelie moliantur Davidis necem. In hoc autem consilium impiorum, instigante Satana, advenit Judas; & in cathedra pestilentia sedens, ultro se obtulerat, dicens: *Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam?* At illi constituerunt triginta argenteos. Et respondit, *Et exinde querebat oportunitatem, quomodo opportune illum traderet pro turbis.* Quia autem sicbat locum, in quem conveniebat frequenter Iesus nocturno tempore ad orationem; ideo & illuc venit cum cohorte, ut dedisset eis signum: *Quomodo osculatus fueris, ipse est, tenete eum.* In hac porro passione venditione, traditione, relucet gravissima injuria Domino facta, cor ejus transverberans acerbitissime.

Secundo, aucta est injuria in Christum, eo quod ab electo discipulo venditur, & tam vili pretio aestimatur. Unguentum aestimatur trecentis denariis, & nunc tam parvi aestimatur vitam illius, in cuius gratiam unguentum profusum fuerat. Damnum quod ex effusione unguenti accepisse sibi videbatur, Magister pretio vult compensare, inquit Rupertus. Quia cum seculos haberet, & fur esset, decimam partem eorum quae vendidit, solitus erat furari; & quia 300. denariorum decima pars erat triginta argentei, ideo hoc pretio contentus fuit. Sed per hoc triginta argenteos, triginta maledictiones in caput suum accersivit, quae describuntur Psalmo 58. ut ibi nonnulli notant Interpretes. O Mercator infelix, & maledicte? Quoniam pretio vendis eum qui inestimabilis est valoris? Et ad mortem quidem vendis, & inimicis vendis?

Primo quidem ex vilitate pretii. Erant enim 30. argentei 40. sili. Siclum autem multi ut Pererius, Mald. & alii, valere putant id quod florenus noster ordinarius valet, hoc est, quatuor Regales Hispanicos, ita ut essent triginta floreni. Alii dicunt, Romae & Parisiis ostendi adhuc nummum unum ex illis quos Iudas projecit in Templum, & vendis? O quantum tibi plus dabat Magdalena, non valere nisi medium siclum. Ita Budaeus, Suares, Ribera, & alii. Si essent solum quiddecim floreni argentei. Sed forte ideo qui Parisiis, ostenduntur, suar, suar solum medi sili, quia potuerit Iudas fuisse soluti aliqui medi sili, constituendo duos medios siclos pro uno integro; ita ut summa triginta siclorum constitueretur, partim ex integris, partim ex mediis siclis. Quicquid sit de pretio eum alloquitur: *Tu, dimississime homo, semen Chanaan, & non Iuda, non iam vni electionis, sed perditionis, ita diabolice inflammari avaritia facilius est. Et certe videri fuisse pretium, quod Iudaei olim dabant pro mancipiis. Nam sacer Textus quid divitiarum amitteres, non videret. Imperator precipit, ut pro servo, aut ancilla, a bove cornu peccata occisis solvantur Domino triginta sili argentei. Apostolis, & ut fameritna cupiditatis expleres; patant ergo sibi ad mortem tradendum emerunt rebant tibi furta de loculis. Sed minimum invidiam Jidai Dominum, quanti servum occisum redimere solent. Tanti emerunt innocentis vitam, quae nec tam placuit quantitas pretii, quam magnum quanti villi servi solent redimere mortem. Sed hoc erat abominabile facinus, vendere pro argento innocencem. Super tribus sceleribus Israel vendidit pro argento iustum. Et scriptum est: Si deprehensus fueris homo sollicitans fratrem suum de sculo eum tradit ingratus in hunc mundum. Hic discipulus pacis in insidias Israel, & vendit eo accepit pretium, inorsus est, & auferes malum de medio tui. Hanc legem considerans Adrianus Celsus, decem ex Iudaeis viros praecipuos horribilibus cruciatibus interemit, quia fratrem suum Iesum vendiderant. In capere civitate quoque Iudeorum & Hierosolymae dicitur pro triginta denariis trecenti Iudaei dediti fuisse alienigenis, ut servirent tanquam mancipia. Et hoc rursus in poenam horum triginta argenteorum seu denariorum, quibus Christum emiserant.*

Hanc impietatem Iudaei considerans S. Leo sic naam, & non Iuda, non iam vni electionis, sed perditionis, ita diabolice inflammari avaritia facilius est. Et certe videri fuisse pretium, quod Iudaei olim dabant pro mancipiis. Nam sacer Textus quid divitiarum amitteres, non videret. Imperator precipit, ut pro servo, aut ancilla, a bove cornu peccata occisis solvantur Domino triginta sili argentei. Apostolis, & ut fameritna cupiditatis expleres; patant ergo sibi ad mortem tradendum emerunt rebant tibi furta de loculis. Sed minimum invidiam Jidai Dominum, quanti servum occisum redimere solent. Tanti emerunt innocentis vitam, quae nec tam placuit quantitas pretii, quam magnum quanti villi servi solent redimere mortem. Sed hoc erat abominabile facinus, vendere pro argento innocencem. Super tribus sceleribus Israel vendidit pro argento iustum. Et scriptum est: Si deprehensus fueris homo sollicitans fratrem suum de sculo eum tradit ingratus in hunc mundum. Hic discipulus pacis in insidias Israel, & vendit eo accepit pretium, inorsus est, & auferes malum de medio tui. Hanc legem considerans Adrianus Celsus, decem ex Iudaeis viros praecipuos horribilibus cruciatibus interemit, quia fratrem suum Iesum vendiderant. In capere civitate quoque Iudeorum & Hierosolymae dicitur pro triginta denariis trecenti Iudaei dediti fuisse alienigenis, ut servirent tanquam mancipia. Et hoc rursus in poenam horum triginta argenteorum seu denariorum, quibus Christum emiserant.

Zach. 11.

Exod. 21.

Amos 2.

Deut. 24.

Ita refert Targum Hierosol.

Tercio, etiam ex hoc increvit injuria, quod eo discipulo tradit ingratus in hunc mundum. Hic discipulus pacis in insidias Israel, & vendit eo accepit pretium, inorsus est, & auferes malum de medio tui. Hanc legem considerans Adrianus Celsus, decem ex Iudaeis viros praecipuos horribilibus cruciatibus interemit, quia fratrem suum Iesum vendiderant. In capere civitate quoque Iudeorum & Hierosolymae dicitur pro triginta denariis trecenti Iudaei dediti fuisse alienigenis, ut servirent tanquam mancipia. Et hoc rursus in poenam horum triginta argenteorum seu denariorum, quibus Christum emiserant.

Angustia Christi in insidias Israel, & vendit eo accepit pretium, inorsus est, & auferes malum de medio tui. Hanc legem considerans Adrianus Celsus, decem ex Iudaeis viros praecipuos horribilibus cruciatibus interemit, quia fratrem suum Iesum vendiderant. In capere civitate quoque Iudeorum & Hierosolymae dicitur pro triginta denariis trecenti Iudaei dediti fuisse alienigenis, ut servirent tanquam mancipia. Et hoc rursus in poenam horum triginta argenteorum seu denariorum, quibus Christum emiserant.

2. Reg. 44

3. Ange

in insi

ria Chri

sto factu

augentur

quod a

discipulo

ita ven

atur.

o. Rupert.

in c. 26.

Matth.

v. Corin.

di Lap. in

c. 1. d. 6.

v. 20.

ceptio

ceptionem, me tradendo hostibus, ut sub plantis
 eorum conculcaret. Certe de Iuda propheticè me-
 tionem hic fieri, satis indicat illud Domini de eo
 dem: *Qui manducat panem meum, levabit calcam-*
neum suum contra me. Quo spectat & illud: *Si-*
numicum meus malidissimè mihi sustinuissem usque,
hoc est, illud magis tolerabile fuisse. Tu vero ho-
mo unanimitè dixi meum, & natus meus, qui simul
meum dulces cibos capiebas. Tu maledixisti mihi
apud Phariseos, effrensus te ultro, dum consilium
ad vesum me, & calumnias mihi impiegiisti
multa ea luminis se dixisse verissimi
le est.

Iudam apud Phari-
seos multa ea
luminis se
dixisse
verissimi
le est.

Benigni-
tas Chri-
sti non
Iuda o-
sculum.

Quo sen-
su Iudas
amicum
à Christo
dicatur.

Ang-
rum in-
Christi
facti,
ad o-
scula
aur.
40.

ne triginia me argenteis dillorem habe: Cur à me a-
 corum conculcaret. Certe de Iuda propheticè me-
 tionem hic fieri, satis indicat illud Domini de eo
 dem: *Qui manducat panem meum, levabit calcam-*
neum suum contra me. Quo spectat & illud: *Si-*
numicum meus malidissimè mihi sustinuissem usque,
hoc est, illud magis tolerabile fuisse. Tu vero ho-
mo unanimitè dixi meum, & natus meus, qui simul
meum dulces cibos capiebas. Tu maledixisti mihi
apud Phariseos, effrensus te ultro, dum consilium
ad vesum me, & calumnias mihi impiegiisti
multa ea luminis se dixisse verissimi
le est.

Iudam apud Phari-
seos multa ea
luminis se
dixisse
verissimi
le est.

Benigni-
tas Chri-
sti non
Iuda o-
sculum.

Quo sen-
su Iudas
amicum
à Christo
dicatur.

Ang-
rum in-
Christi
facti,
ad o-
scula
aur.
40.

Variis mo-
dis Chri-
sti: Iuda
re vocare
conatus
est.

Morale
ex ben-
gnitate
Christi.

Morale
ex lapsu
Iuda.

Morale
ex lapsu
Iuda.

tiam pro exiguo perire non metuit; nullumque est iustitia in illo corde vestigium in quo sibi a vestra fecit habitaculum. Ita S. Leo de Juda loquens. Cui & illud convenit vocat:

*Quid non mortalia peccata cogis,
Auri sacra fames*

Dicebat aliter Judas Apostolus in Epistola sua versu 11. *Ve illis qui in viam Cain abierunt & errore Balaam mercede effusi sunt, & in contradictione Core perierunt.* Ad non Judas in viam Cain abiit, tradens & fundens sanguinem fratris sui innocentis; Ad non errore Balaam mercede effusus est pro mercede triginta argenteorum maledicens Christo, & cum prodens, sicut Balaam mercedem accepit, ut populo Dei malediceret; Ad non in contradictione Core perit, in contradictione scilicet Sacerdotum contra Christum verum Aaron; Si terra corpus non absorbuit, sicut contigit Core, infernus certe anima depluravit. Vt ergo illi, & tertio r.

*Morale
ab osculo
Iu. 6.
P. 27.*

Attendamus denique, ne & nos simus de eius sceleratoribus, de illis qui osculo filium hominis tradunt. Tales autem sunt non solum qui pacem loquuntur proximo suo, mala autem in cordibus eorum, qualium magnus est in orbe numerus; sed etiam tales sunt, qui indigni ad Sacramentum Communionis accedunt, non praemissa debita scelerum agnitione & confessione. Hi enim quasi osculum praebent filio Dei, & cum peccatis suis iterum crucifixi pendunt tradunt. O quam multi de hoc numero Sacerdotes! O quam multi Fideles, qui magna parte vite vix semel digne accedunt, eandem quam Judas intulit injuriam renovantes! O quoties, Domine, a mille sexcentis annis hanc patreoter injuriam tulisti! Poteras vel Elia ignem, vel Amaliae subitam mortem, vel Elyas caritatem eis infligere ad ultionem; sed magis charitatis ignem in cordibus eorum accendere ad conversionem, si attendere vellent. Haec est benignitas tua, quam etiam restituta es erga Judam, Sed quoniam non reculasti proditorum & fallax osculum faciei tuae, quanto magis conuincimus te non repudiaturum miserorum peccatorum suam agnitionem misericordiam & calpam, osculum humane non ad faciem tuam, sed ad pedes, apud quos cum Magdalena semper reperitur misericordia. Hoc eis inspira, & lachrymarum gratiam eis dona, ut tuos possint rigare pedes cum sincera poenitentia. Sed & osculo & amplexu proditorum benigni suscepit, hoc te apud Patrem promeruisse scimus, ut animas nostras, licet olim peccatrices, brachiis charitatis amplecteris, & osculo vetera peccata & reconciliationis osculeris, infundendo cordibus poenitentium verba aeternae salutis.

Dato osculo recedit Judas ad suos, Christus autem se in probe qua sibi accidere debebant, nihil territum, obuiam procedit militibus & hostibus suis, & dicit eis: *Quem quaeritis?* Responderunt ei: *Iesum Nazarenum.* Dicit eis: *Ego sum.* Vt ergo dicit eis: *Ego sum abierunt retrorsum, & ceciderunt in terra.*

Nonnulla hic notata digna sunt ex SS. Patrum doctrina.

Primò quidem docet S. Cyrillus, l. 11. in Ioann. cap. 3. Ministros Iudaeorum, qui saepe in templo & in civitate sua Christum viderant, & facie probe agnoscebant. hic divina virtute prohibitos ne eum agnoscerent; acut olim Sodomite excaecati fuerant, ne reperirent ostium Loth. Quod ipsum contigit militibus, qui missi fuerant ad comprehendendum Eliazum. Neque solum militibus id contigit, sed etiam ministris Phariseorum, sed & ipsi Iudaei, asserti idem Cyrillus eum S. Chrysostomo, hom. 82. & propterea dictum fuisse ab Euaangelista: *Sed et Iudaei cum illis ita ut & ipse ceciderit retrorsum, & excaecata quadam subitanea percussus fuerit cum aliis, ut agnosceret nihil se suo osculo profecisse, quia & illo dato iam non agnoscebatur Christus; & facile poterat evadere, qui eos sic poterat excaecare & iternere. Voluit ergo significare divinitus & omnipotentis & suam iam captivum ostendit, quum ut ad cor rediret, quia inexcusabiles redderentur; tum ut ostenderet se libere animam suam ponere. De hac re sic loquitur S. Leo Ierem. de Pass. Cum impius Iudas, non iam ovina pelle veatus sed lupino furore manifestus, vni sceleris per peccatum pacis incipiens, signum traditionis se vultu amantibus tunc osculo praebisset, factum est, ut multitudine furibunda inter facies & lateras lumen verum tenentibus obcaecata suis non cernebat. Dominus autem qui expectare potius curbas, quam declinare delegerat, quem quaerant necdum in ventum interrogat. Cuiusque dixisset. Ego sum, magnum illum ex serocissimis congregatam quasi quodam fulmine ista stravit atque percoluit, vti fuit servitium conceptionis: ubi ardor uarumque instructis amaram Dominus dicit. Ego sum, & ad vocem eius curba prostermitur impietatum. Quid poterit maiestas iudicatura, cuius hoc potuit humilitas iudicanda.*

*Notas
Gen. 19.
4. Reg. 6.*

Secundo docent SS. Patres in hac orationum de-
tentione ne cum agnoscerent, & postulatione in
terram, significati excaecationem & calum gentis
Iudaeorum. Messiam non agnoscentis: ita ut ad im-
pletum fuerit illud. *Convertantur retrorsum, & ceciderunt*
fundantur cogitantes mibi mala, Fiat tanquam
pulsus ante faciem vestri, Item illud: Et e in eis ver-
bum Domini: Manda, remanada: exspecta, re exspecta,
medicam ibi, modicum ibi: ut vadant. & cadant retrorsum,
& illaqueantur & capiantur. Figuram ho-
rum omnium habes in Heli Sacerdote antiquo,
cuius caligabant oculi, ita ut non possent videre la-
cernam templi: qui & postmodum audiens esse ca-
ptam arcam Dei, cecidit retrorsum, & tali quidem
casu, ut expiraret. Quocirca S. Gregorius notat in Retrorsum
in faciem cadere esse electorum. Sic enim ait hom. impiorum
9. in Izech. Quarendum vobis est, cur Ezechiel & est, prior
in faciem cadunt, & de ascensore equi, id est, in facie
de eo qui in huius mundi gloria elatus est, abicitur. Vt
cadat

*Nota 2.
P. 34.
Isai 28*

1. Reg. 5.

e adit a seorsus eius terra. Et de persecutoribus Domini: Abierunt retrorsum, & ceciderunt in terram. Quid est hoc, quod cecidi in faciem, & reprobi retrorsum cadunt, nisi quod omnis qui post se cadit, ibi procul dubio cadit ubi non videt: qui vero ante se ceciderit, ibi cadit ubi videt? Iniqui ergo quia in invisibilibus cadunt, post se cadere dicuntur; quia ibi corruunt, ubi quid eos tunc sequatur, modo videre non possunt, nisi vero, quia in istis visibilibus semetipso spore desierunt, ut in invisibilibus erigantur, quasi in faciem cadunt, quia timore compuncti videntur: humiliantur. Hæc S. Gregorius. In eandem sententiam dicit l. 1. moral. c. 18. In facie cadere, est in hac vita suam culpam agnoscere, & penitendo desistere: Retrò vero, quod non videtur cadere, est ex hac vita repensè decedere, & ad que supplicia ducatur, ignorare.

Nota 3. Tertio notanda est virtus illorum verborum. Ego sum. Hæc dicere possumus illud: Dedit vocem virtutis. Et rursus illud: Vox Domini cōfringentis Cedros. Fuit enim vox ista Domini in stat constitui & fulguris, è nube humanitatis (in qua latebat fulgor Divinitatis) prodiens, oculos eorum perfringens, & membra ita petterefaciens, ut collisi corruerent. Hæc voce. Ego sum, in pēpulus est Dominus ad varios effectus. Hæc est vox que tot mirabilia operata est in Egypto,

Moysi ministerio, quia nomen est Majestatis. Sic enim contra Pharaonem suam ostensus Deus potentiam, præcipit Moysi, ut diceret: Ego sum qui sum. Hæc eadem voce, Ego sum, feliciter prostravit Paulum; fuit enim tunc instar fulguris coruscantis, & oculos corporis excaecantis, sed mentis oculos sublimiori luce illuminantis. Hæc voce navigantes discipulos confirmat, & timorem eis excutit: Ego sum, nolite timere. Quam etiam vocem repetit post resurrexerunt, ut trepidos & vacillantes animaret. Hæc quoque vox profuit Samaritanæ, & toti Samaria: Ego sum, qui loquor tecum. Sed fit tanta est, virtus vocis hominis nilei procedentis ad mortem, quanta erit virtus potentis Judicis & vocis illius, Discedite maledicti. Illa certe vox armabit omnem creaturam, & non ad tempus, sed in æternum reprobos dejiciet, & quasi vox æterni tonitruum illos in tora constitutos vertet de fre.

Nota 4. Quarto notatu dignum est, quod is qui eos verbo prostravit, iterum verbo eis surgendi potestas fecit, & quasi a morte suscitavit, dum dixit eis: Quem queritis? Illi autem dixerunt: Iesum Nazarenum. Erant ita timore percussi, & casu examinati, ut responderi non possent, nisi ipse eis vires dante. Respondit Iesus: Dixi vobis quia ego sum, si quis non perdidit quemquam. Quæ verba sic intelligere, ergo me queritis fuisse hos abire. Vi impletur sermo quem dixit: Quia quos dedisti mihi non perdidisti ex eis quemquam. Itaque Iudæ & milium cæcitas & obstinata malitia hic satis patet, qui nihil commoti Divinitatis potentia eos prosternebat, insistant

persecutioni & furori, adherentes se querere Iesum Nazarenum. Sed, ô miseri & miserandi, non satis intelligitis quid dicitis. Nam si Iesum queritis, Salvatorem queritis Nazarenum, Deo consecratum, & virtute omni horridum queritis. Vos autem mortis reum & quasi flagitiosissimum virum queritis & quidem in tenebris. Veniet autem tempus in quo queritis eum ut Iesum, sed non occurret vobis, quia ab eo dictum est: Dorsum & non faciem ostendam eis in die perditionis eorum. Ad implendum illud: Amen dico vobis, nescio vos. Si tuac invenitis, certe terribilem & crudellem invenitis necesse est tamquam iudicem severum, & Dominum ultionum. Viacula quibus enim alligatis, plagæ & vulnera que inflixistis, vindictam in vos suo accesserunt clamore; & relumetque ejus sanguis vocem sanguinis Abel effusi à fratre. Hoc non ad Iudæos, sed etiam ad omnes spectat Christianos, qui in peccatis perseverantes Christum quem ac illi persequuntur. Queramus nos Iesum nunc dum inveniri potest, & ut Iesum queramus cum affectu & humilitate, ut possimus ab eo audire idem quod Apostoli: Nolite timere, Ego sum. Ego sum Pater vester, ego Salvator, ego Protector, ego salus & vita vestra, cur trepidi estis?

Quod autem Dominus dicit: Si me queritis, scite hos abire, iterum verbum hoc, verbum divitæ fuit potestatis, quo furorem eorum repressit, ne in aliquem discipulorum insurgerent, aut comprehenderent. Quod tamen absque dubio fecerunt, quia occasione dederunt Apostoli, scilicet Petrus, gladium vibrans & vulnus infligens uni ex ministris Petri, sed hujus divini verbi virtus eos cohibuit. Magus interim amor Domini in suos elucefcit hic, dum in propria afflictione eorum curam haud deponit. Fecit autem id, ut significaret per solam suam mortem salutem hominum efficiendam, juxta prophetiam Caiphæ: Expedit ut unus homo moriatur pro populo, ne sita gens pereat. Idem est ergo ac si dicat Dominus, Dixi vobis me, & me ipsum offerre pro salute hominum. Ego paratus sum antiquum delere peccati chirographum sanguine meo. Ego, ego sum ille homo qui debet mori pro populo. Ego, ego sum ille Agnus innocens pro salute populi immolandus. In me facta est vobis potestas capite, ligate, ad mortem ducite. Nulla vobis in discipulos potestas, nisi te eos abire. Sic Pastor bonus opponit se pro ovibus luporum dentibus & adimplet illud quod dixit: Ex dante. Respondit Iesus: Dixi vobis quia ego sum, si quis non perdidit quemquam. Quæ verba sic intelligere, ergo me queritis fuisse hos abire. Vi impletur sermo quem dixit: Quia quos dedisti mihi non perdidisti ex eis quemquam. Itaque Iudæ & milium cæcitas & obstinata malitia hic satis patet, qui nihil commoti Divinitatis potentia eos prosternebat, insistant

Hier. 28.
Matt. 25.

Magnus amor Christi in discipulos nolentes eos laudari.

Psal. 67.
Psal. 28.
Virtus verborum.
Ego su.
Exod. 3.
Matt. 14.
Joan. 4.
Matt. 25.
Psal. 5.
Psal. 1.
Nota 4.

minus comprehendi discipulos, & occidi, ne perirent in eternum. Nam erant imperfecti, & comprehendi fuissent, facili à Christo recessissent, & eum negassent, ut accidit Petro. Unde ne quoquo modo eorum perditio sibi posset imputari, eorum curam gerit, ne comprehendantur in sua imperfecta fide, & eorum quispiam percat. Hæc est sententia S. Augustini & Rupertii in hunc locum.

LECTIO III.

De comprehensione Christi, & de his qua tunc ab Apostolis gesta sunt.

Facta sibi potestate, accesserunt & iniecerunt manus in Iasum: & tenuerunt eum. Videntes autem discipuli dixerunt: Domine, si in gladio percussimus? Memores erant Dominum paulò ante de gladio emendo eos monuisse, putabant ergo mortuum: stud respexisse hoc tempus, & ideo interrogant, si percutere tunc licet. Habebant autem gladios, quibus fuerant usi ad recentem Agrii molitionem, ut multi censent. Interim Petrus, nõ expectato responso, percussit servum Pontificis, qui forte primus, vel certe cæteris violentus in Christum insurgebat, & abscidit ei auriculam dexteram. Lethale absque dubio vulnus capiti eius infixisset, nisi declinasset. Id verò Petrus solito fervore fecit & zelo, sed nõ secundum scientiam; ideo à Christo reprehenditur triplici ratione & auctoritate.

Chrysof. & alii.

Petrus auriculam Malcho amputas reprehenditur à Christo triplici ratione.

Primo enim ei dicit: Omnes qui acceperint gladium gladio peribunt; hoc est, qui propria auctoritate, & ad vindictam gladio uruntur, digni sunt qui gladio pereant, imò & ipse gladius eis animæ mortem conficit. Petrus autem, licet videatur gladio ulus ad defensionem, id tamen fecit sine Dominica sententia & auctoritate: & magis vindictam spirare videbatur, quam defensionem talis percussio, quia vana erat defensio contra talē turbam armis instructam; magis nocitura erat, quam profutura, occasionem præbens lævendi in Christum, tamquam qui contra ministros iustitiæ armis secretebat.

Secundo dicit ei: Calicem quem dedit mihi Pater, non vis ut bibam illum? Quasi reprehendat eum quòd contra specialem Patris ordinationem faciat, & redemptionem impediaturam à Christo inchoandam. De quo sic loquitur S. Leo, serm. i. de Pass. *Et non zelus Apostoli pium motum progredi ultra Dominum nõ patitur, nec aliquid gladium sulci. Contra Sacramentum enim erat redemptionis nostra, ne quis mori pro omnibus venerat, capinolle, ne dilato gloria Crucis triumpho, & dominatio diabolica fieret longior, & captivitas humana duriorior.*

Tertio dicit ei: Annon istum rogare Patrem, & exhiberi tibi modo pliusquam duodecim legiones Angelorum? Quasi dicatur Non ego auxilio duodecim Apollolorum, qui possum ad manum habere

re duodecim legiones Angelorum. Continebat autem legio circiter sex milia milium. Non solum autem poterat habere duodecim legiones, sed etiam milia millium, & decies centies centena milia: Nunquid est numerus militum eius? Sed quid egebat legionibus, qui verbo potuit hostes suos prosternere? quia poterat vel unum Angelum destinare, sicut olim in Ægypto ad primogenita omnia nocte una perimenda, sicut & tempore Zennacherib ad octuaginta quinque milia intretionem danda, aut tempore Davidis ad septuaginta milia peste percutienda? An non & ipse poterat humum aperire, & omnes aborbere, sicut Core, Dathan, & Abiron? An nõ igne cælesti eos absumere, sicut ab Elia factum est in quinquagenarium & milites eius alleclat? Interim hic discit legiones esse Angelorum, quæ ad vesantur legionibus Dæmonum qui homines devorant. Unde quidem factus est à Christo, quem multi Dæmones possidebant & torquebant. Nam factus est, Legio est mihi nomen, quia multi sumus.

Iob 25.

Exed 12. 4 Reg. 19. 2. Reg. 24.

4. Reg. 1.

Marc. 5.

Cur au. re Malcho Christi fuit resistit.

Rom. 12.

Ambros. in 22. ca. Luc.

Nota. Cur fero. ne Pont. i. f. i. & non aliter. cuius amputata.

1.

Cur au. re Malcho Christi fuit resistit. tum ostenderet se libere & spontaneè ad mortem procedere; tum ut exhiberet nobis exemplum beatitudinis, & ab omni specie vindictæ abstinentiæ; magna benignitate (quasi congerens carbones ignis super caput inimicorum) - scilicet Malchi auriculam resumens, suo loco restituit, & sanavit. O magnam mortis evasit Domini mansuetudinē & bonitatem! O magnam potentiam hominis capivi, & in manus hostium tradidit! De qua re sic eleganter S. Leo serm. i. de Pass. *Auram servat in se sectione demortuam, & à contage vitæ corpore alienam, in fidem ditionis capiti revoceat manus Christi: reformatur quod ipse formaverat: nec tardè caro sequitur eius imperium, cuius erat ipsa signum.* Hæc S. Leo, conformiter S. Ambrosio, qui etiam dicit hoc factum esse ut cognoscamus ipsum esse qui è limo terræ corporis membra variis apta formavit officii, & infuso vigore mentis animavit. Sic ad dextram Salvatoris actum vulnere non medicamentis aspersit, sed tactu obducta sanatur. Operatorem suum limus agnovit, & operatorem suam Domini manum caro sequitur, loquitur S. Ambros.

Notat quoque Sacri Interpretes ex S. Ambrosio & Cyrillo non casu sed Dei providentia factum, quòd servo huic Pontificis auricula dextra amputata sit nec vacare inysterio. Per hoc enim signabatur Iuda òs eum suo Pontifice deinceps verum & dextrum auctorem legis perdituros, omniaque finitè tantum interpretaturos. Quod verò à Christo auris restituitur, præsignium fuit conversionis eorum, dum ablato velamine & cæcitate veritatis fidei autem præberent, saltem in fine sæculi. Audi S. Ambrosium: *si Petrus volens percussit aurem docuit quod aurem habere in specte non deberent, quam in my-*